

Hoofdstuk 1

Een kerkdienst in Guangzhou

Ah Leng, een Chinese student, stapt uit de bus ter hoogte van Zhong Shan 5 in de miljoenenstad Guangzhou, gelegen in het zuiden van China, ten noordwesten van Hongkong. Hij kijkt om zich heen en lijkt te aarzelen. Het drukke verkeer raast langs hem heen. Zijn christelijke vriend van het laboratorium van de universiteit waar hij studeert, heeft hem verteld: ‘Da Ma Zhan is een heel nauwe straat, niet breed genoeg voor auto’s. Je komt er via een smalle poort.’ Ah Leng probeert de poort te bereiken en weet zich met moeite door het drukke verkeer te bewegen. Als hij de poort heeft bereikt, kijkt hij de Da Ma Zhan in. Hij loopt de straat in en de sfeer ervan omgeeft hem. Hij loopt onder uitstekende palen door waaraan was te drogen hangt. Hele gezinnen zitten in de deuropening, moeders zijn bezig rijst te zeven en honden liggen te slapen. Er zijn kleine winkeltjes waar kleren, tabak en allerhande spulletjes worden verkocht. Er hangt een geur van varkensvlees, vis en gestoomde rijst. Ah Lengs ogen gaan zoekend langs de huisnummers. Zijn vriend heeft hem gezegd dat nummer 35 moeilijk te vinden is. Maar hij vindt het, en misschien wel vooral omdat hij van een aantal verdiepingen van het huis gezang hoort:

*Lijden is onze Heere dienen,
Onze tranen reiken tot de hemel;
Wij zijn kinderen van Zijn Woord,
Aan Wie alle genade is gegeven.*

Het gezang wekt een vreemd gevoel in hem op. Heeft Confucius niet ooit gezegd: ‘Poëzie wekt ons op, muziek is onze kroon?’ Maar dit is het zingen van christenen.

Wat zou hij daarvan gezegd hebben? Ah Leng staat daar, als wetenschapper en als atheïst. Hij begint langzaam de troosteloos uitziende trap te beklimmen. Zijn ogen moeten wennen aan de duisternis. Boven aan de trap brandt een lampje dat net genoeg licht geeft om het silhouet van een dozijn mensen te kunnen ontwaren dat op de trap treden zit.

‘Mijn vriend zei dat ik deze trap op moest voor een kerk’, merkt Ah Leng op. ‘Dat klopt, welkom’, zegt een vrouw. ‘De Heere zij met u op deze mooie avond die Hij gemaakt heeft.’ Ze beduidt hem ook op de trap te gaan zitten, op de trede onder haar. ‘Kom bij ons zitten’, roept een oude man, ‘de zitplaatsen boven zijn allemaal bezet.’ ‘Maar jonge mensen kunnen altijd plaatsmaken voor iemand extra’, zegt de vrouw. Ze duwt haar voeten opzij en beduidt Ah Leng dat hij verder naar boven moet gaan. Hij perst zich door de rijen heen en gaat langzaam verder naar boven. Het zingen is inmiddels gestopt. Ah Leng hoort een mannenstem door de luidsprekers. Een sterke stem vol autoriteit, maar toch vriendelijk. ‘Wij heten u welkom in de Naam van onze Heere Jezus. Als u voor de eerste keer bij ons bent, een dubbel welkom! U zult merken dat ons enige doel is om het Evangelie te verkondigen en te leren hoe we samen een christelijk leven moeten leiden.’

Ah Leng is intussen boven aangekomen. De trap komt uit op een smalle gang, die is volgepakt met mensen, zittend op bankjes of kleine stoeltjes. Uit een deur komt een aantrekkelijk meisje van zijn leeftijd. In de ruimte waar zij vandaan komt, zitten nog eens meer dan honderd mensen opeengepakt. Het meisje draagt studentenkleding en haar haar hangt in een vlecht op haar rug. ‘U bezoekt ons voor de eerste keer’, fluistert ze, ‘we hebben een video met gesloten circuit op deze verdieping, maar misschien wilt u naar boven gaan. Veel studenten zijn hier vanavond bijeengekomen. Ze kunnen er nog wel eentje extra in persen.’

Ah Leng kijkt naar het videoscherm en ziet de spreker. Hij geeft net een volgend lied op. Het meisje doet het zingen voor: *Loof Hem! Loof Hem! Jezus onze gezegende Verlosser!* De mensen beginnen te zingen en houden hetzelfde tempo aan als de mensen boven hem. De weergave vindt hij niet zo geweldig, maar de gedrevenheid waarmee het lied gezongen wordt, boeit hem. Hij merkt dat het rechtstreeks uit het hart van deze mensen komt. Iemand in zijn buurt wijst hem op het meisje dat hem verder naar boven wil sturen. Hij loopt onmiddellijk naar haar toe en probeert te vermijden dat hij op iemands voeten trapt. Terzijde van de tweede trap ziet hij nog een kleine ruimte waar opnieuw mensen dicht opeengepakt bij elkaar zitten. De kamer heeft weg van een privévertrek van de voorganger, waar hij zich kan terugtrekken en slapen. Een koelkast is opzijgeschoven om ruimte te maken voor het videoscherm. Op een klein bed zitten vijf vrouwen en een kind. Het kind heeft een liedboek in haar hand en doet alsof ze luid met de anderen meezingt: *Kroon Hem! Kroon Hem! Profet, Priester en Koning!*

Het meisje geeft Ah Leng een exemplaar van enkele aantekeningen bij de preek en verdwijnt weer. Ah Leng begint de volgende trap te beklimmen en ontwaart een klein balkon waar ook nog bijna dertig mensen zitten. Boven aangekomen, ziet hij de man over wie zijn vriend, Wu San, zo enthousiast gesproken heeft. De voorganger zingt boven de anderen uit, zijn stem wordt versterkt door de microfoon op het podium. Het valt hem direct op hoe klein en mager de man is. Maar hij wordt aangetrokken door diens warme stem, vriendelijk en toch vol autoriteit. 'Laten we dit vers herhalen', zegt de voorganger. 'Wie van ons heeft niet veel oorzaken om de Heere te prijzen?' Veel hoofden knikken ter bevestiging of echoën zachtjes: 'Amen.' Ah Leng had gedacht dat de muziek uit een piano kwam, maar nu ziet hij dat dit uit een grote cassette recorder komt. Een piano zou niet eens passen in een van de

Bezoekers van de huisgemeente van pastor Lamb.

ruimtes. Een jonge vrouw merkt de nieuw binnengekome op en beduidt een groep jonge mensen op een bank nog wat verder in te schuiven.

Daar zit hij dan, met zijn gestencilde aantekeningen. Het thema van de preek is vanavond 'De God Die leeft'. Wat een vreemd onderwerp in een land dat zich heeft overgegeven aan het atheïsme. Zouden deze mensen echt hierin geïnteresseerd zijn? vraagt hij zich af. Een rilling gaat over Ah Lengs rug. Wu San, zijn vriend, had er wel met hem

Het trappenhuis van de huisgemeente aan de Da Ma Zhan 35.

over gesproken, maar de werkelijkheid daarvan was niet tot hem doorgedrongen. Zou de God van Wu San echt bestaan? denkt hij nu.

Hij kijkt eens op het stencil: acht en een halve pagina vol met aantekeningen. Hij leest: 1. Bij inwendige twijfels moet men niet uitzien naar uitwendige bewijzen. 2. God wordt werkelijk wanneer het geloof werkelijk wordt. 3. De zekerste waarheden van het leven behoren exclusief tot Gods kinderen. 4. Geloof in een ware en levende God is het recht van ieder menselijk wezen.

Wanneer zou de man aan zijn toespraak beginnen? Hij

verbaast zich over het interieur van deze ruimte, met een spreker op een klein podium. ‘Noem je dit een kerkgebouw?’ fluistert Ah Leng in het oor van zijn buurman. ‘Het is een huisgemeente’, antwoordt de jongeman. ‘Ik heb gehoord dat dit de grootste huisgemeente in China is. En in ieder geval de bekendste. Het gebouw is al vele jaren het woonhuis van pastor Lamb. Pastor Lamb spreekt nooit over grootheid of verhevenheid. Hij is een nederige man en veel mensen hebben daarom achting voor hem.’ Pastor Lamb gaat naar zijn microfoon en zegt: ‘We zullen nu bidden.’ Hij sluit zijn ogen en velen doen het met hem en buigen hun hoofd. Ah Leng blijft rondkijken. ‘O onze God, wij loven U’, zo begint de voorganger. ‘Amen’, fluistert de jongeman naast hem. ‘Bid je ook?’ vraagt Ah Leng. De man kijkt verstoord op. ‘O, sorry’, fluistert Ah Leng. ‘Wij spreken gezamenlijk tot God’, zegt de jongeman nog en buigt weer zijn hoofd.

Na het gebed begint pastor Lamb aan zijn preek. ‘Wij hebben inderdaad een levende God. Zijn levende Woord is eeuwig en onveranderlijk en voor altijd waarachtig.’ Ah Leng heeft nog nooit zoiets meegemaakt. Wat een blijdschap ziet hij in de ruimten in dit gebouw. Dat heeft hij bij priesters of andere mensen die naar tempels gingen nooit waargenomen. ‘De Bijbel vertelt ons dat wij allen gezondigd hebben en de heerlijkheid van God derven’, vervolgt de voorganger. ‘U kunt niet van twijfel verlost worden als u niet van de zonde verlost wordt. U kunt geen geloof vinden als u geen gerechtigheid vindt.’

Ah Leng vergelijkt deze woorden met de woorden die hij van een van zijn professoren gehoord heeft: ‘De noties die de mensheid heeft van de godsdienst zijn dood en moeten begraven worden.’ Dat was heel wat anders dan wat hij hier hoort. Hij denkt aan zijn opvoeding. Zijn moeder had hem geleerd om wierook voor de foto van zijn overleden vader te zetten. De meester op school had hem bespot om zulk bijgeloof. Weg met de godsdienstwaanzin!

‘Het is één ding om natuurlijke twijfels te ervaren’, vervolgt de voorganger, ‘maar God beloont eerlijk onderzoek. Beproof alle dingen, zo waarschuwt de Bijbel ons, en behoud het goede. Als u dat soort twijfel hebt, dan is er hoop voor u. Jonge mensen van wie de geesten geprogrammeerd zijn om te twijfelen zijn tot ons gekomen. Tijdens de twintig jaren van mijn gevangenschap heb ik die aandrang ook ervaren. Maar God waakte over mijn geest. Niet één ogenblik heeft mijn geloof gewankeld! Zelfs niet één keer!’

Ah Leng begint achterdocht te krijgen. Gaat hij straks de regering bekritisieren? Is hij er ingelopen door hierheen te komen?

‘Toen onze soevereine Schepper ons maakte’, vervolgt pastor Lamb, ‘liet Hij een goddelijk vacuüm in ons achter. Hebreeën 11 vertelt ons dat het geloof een vaste grond is van de dingen die men hoopt en een bewijs van de zaken die men niet ziet. Het geloof verloochenen, maakt de twijfel niet rechtsgeldig. In Zijn Woord geeft God ons specifieke methoden om uit de put van de twijfel te komen tot een vaste grond van een levend geloof. Wij vinden de sleutel hiervan in Romeinen 10:7.’

Ah Leng ziet de mensen om hem heen in hun Bijbels bladeren. Hij heeft nooit een Bijbel gehad, laat staan dat het boek Romeinen hem iets zegt. ‘Laten we dit samen lezen’, zegt pastor Lamb. Ah Leng vraagt aan de jongeman naast hem: ‘Ben jij een christen?’ ‘Sinds drie maanden’, is het antwoord. ‘Wil je het ook worden?’ ‘Ik weet het niet’, zegt Ah Leng. ‘Er zijn discussiegroepen aan het eind van de samenkomst. Zo’n groep heeft mij geholpen. Ik kan je ook helpen als je dat wilt’, is het antwoord van zijn buurman. Ah Leng neemt het stil in overweging terwijl de preek verdergaat, maar geeft er geen antwoord op. ‘Het is maar wat je wilt’, zegt de jongeman nog.

Gedesillusionneerd verlaat Ah Leng aan het eind van de samenkomst het gebouw aan de Da Ma Zhan 35.